

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 52.

V Ljubljani, v soboto 30. decembra 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrta leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Vabilo na naročbo.

Program „Slovenskega Lista“ je znan in takó dober, da se mu doslej še ni ničesar očitalo od nobene strani. Zato o tem ne izgubljam besedij. Obetamo samo, da bomo z isto neustrašenostjo poročali resnico in branili svete ideale slovenskega naroda, kakor minola leta.

„Slovenski List“ ne bode učil vere, to je stvar duhovnov; pač pa bode list branil vero naših očetov, kadar bo javno napadena in zaničevana, to je stvar kristjanov in njihovih glasil.

„Slovenski List“ odločno obsoja zvezo z Nemci v kranjskem deželnem zboru in želi združenja poštenih slovenskih strank. Nekaterim to ni všeč, da je list odločno naroden, a na želje posameznikov, naj si bodo sovražniki, ali prijatelji, se neodvisnemu listu ni treba ozirati. Čem hujši bo naskok na našo narodnost, tem višje bo dvigal „Slov. List“ pravo slovensko zastavo.

V obdelovanju socijalnih in gospodarskih vprašanj je bil „Slovenski List“ zadnja leta nekoliko prešibak. Se ve, tednik je! A tudi v tem obziru smo dobili pomoči. Delavskim slojem smo odločili v listu svoj oddelek z naslovom „Glasnik“. Potrudili se bomo tudi, da dobe kmetje nekoliko več podučnega berila. Izvirna poročila iz drž. zbora imamo zagotovljena, istotako članke o narodno-gospodarskih in obrtniških zadevah. Kar se bode med tednom važnega zgodilo po svetu in v domovini, poročal bode vsako soboto „Slovenski List“, ob enem pa tudi prinašal posnetke važnejših člankov iz vseh

slovenskih listov. Naš list hoče biti dober tedenski obzornik.

Podlistek bode tem obširnej, čem več bo naročnikov; raznega slovstvenega blaga, zlasti črtic iz domače zgodovine, imamo pripravljene dovolj.

Tedaj, prijatelji, na delo te dni! Nasprotniki delajo pridno. Kdorkoli nam pridobi novega naročnika, pomaga povečati list ter tako koristi sebi in stvari.

„Slovenski List“ stane: za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrta leta 2 K.

Slovenski Božič.

Navada je bila od nekaj pri slovenskih časniki, da so za Božič prinašali uvodne članke, s katerimi so dvigali duhove iz vsakdanjih borb k onim večnim idealom, kateri so tudi Slovencem sveti že dolga stoletja. Letos je prvič žalostno izjemo napravil list, ki meni, da ima v zakupu slovensko inteligenco. „Slovenski Narod“ je svojim čitateljem na sveti večer postregel s člankom iz kloake.

Na sveti večer zatrjuje svojim čitateljem ta list, da se je njemu v prvi vrsti boriti proti Rimu, kjer stanuje častitljivi sivolasi namestnik Onega, ki se je rodil ta večer. Zmaga klerikalizma ali krščanstva bi bila po njegovih izjavah največja nesreča, kar jih more zadeti slovenski narod. Zato, pravi, je najnujnejša potreba, da slovenska inteligenca zastavi vse svoje moči, da reši narod iz smrtonosnega objetja rimskega klerikalizma. Proč tedaj z vero naših očetov! — to je jedro božičnega članka. In liberalci so menda že tako prepojeni od Malovrh-Tavčarjevih psokv na vero, da si niti Luka Svetec, ki je še pred malo leti tako čvrsto branil na zborih narodne stranke krščanstvo, ne upa ziniti: Prijatelji, stojte!

O, vero hoče imeti „Narod“, pa kakšno? V istem božičnem članku se poteguje za luter-

ske vero, češ, da bo ta osrečila Slovence! Lutrovci Trubar, Dalmatin in Bohorič so mu vzorniki. Tedaj taki! Razun nekaterih nabožnih knjig, s katerimi so lovili Slovence v krivo vero — sicer se pa za nabožne knjige „Narodovci“ posebno ne trgajo! — niso oni „najboljši sinovi domovine“ niti črke zapisali v slovenskem jeziku, in vender si upa „Narod“ kvasiti: „Kje bi bil danes slovenski narod, da je svojo narodno stavbo dogradil na tistem temelju, ki so ga ustvarili Trubar, Dalmatin in Bohorič!“ Kje bi bil, povemo mi. V najtesnej zvezi z Nemci bi bil, v srcu Germanije, sredi tistih imenitnih Luterancev, katere je sam Luter tako-le opisal v svoji pridigi: „Ihr Schweine, Hunde, Schreier, ihr unvernünftigen Esel! Unsere deutsche Nation ist eine wilde, barbarische Nation, halb Teufel und halb Mensch. Die niederträchtigen Deutschen sind schreckliche Schweine.“

„Narod“ bridko obžaluje, da je za časa reformacije rimski klerikalizem kopal slovenskemu narodu grob, ker je pregnal „najboljše sinove“ iz domovine in pograbil nešteta imetja. Tako? Iz domovine so šli le luteranski pridigarji in nekateri nemški graščaki. In ti verski odpadniki naj bi bili najboljši sinovi! Istina je le, da se je dežela oddahnila, ko so ti „najboljši sinovi“ odnesli pete. Ni jej bilo treba več ob deželnih stroških rediti pankertov iz Tübingena in Ljubljana je postala slovenska. Radi bi ga poznali, kdo si upa reči, da ni to zgodovinska istina, kar trdimo mi.

Vrhunec narodnega lopovstva je pa razodel „Narod“ v članku, ko na koncu napade tiste rodoljube, „ki vedno kličejo: bodite složni, složni, složni! ter vedno sanjarijo o ustanovitvi vseslovenske stranke“. V kritičnem času, ko nas prezira vlada, ko prežé kakor pretrgani volkovi združeni sovražniki od vseh strani na ubogi slovenski narod, ko žrtvujejo naši možje, boreč se z zadnjimi močmi na mejni straži, čas in denar v rešitev ljubega jim naroda, se drzne prilezti politična propalica, črna izdajska duša, ter na sveti večer kričati med svet, da miru ni

Tisočletnica hrvatskega kraljestva.

(Posnetek govora, katerega je imel g. A. Koblar dne 27. t. m. na shodu slov. kršč. soc. zveze.)

Hrvatski listi so te dni prinesli vest, da bi bilo prav, ako bi se po vsi hrvatski domovini slovesno proslavil imenitni dogodek, da se završuje tisoč let, odkar je Hrvatska dobila svojega prvega kralja v junaškem banu Tomislavu. Usoda Slovencev je bila od pamtiveka in vsa stoletja tesno združena z usodo bratskega nam naroda hrvatskega. Zdi se mi zato umestno, da se tudi mi Slovenci spomnimo tega slavnega dogodka in poradujemo z južnimi brati ob junaških činih in bliščeči se slavi njihovih pradedov.

V pripravo na slavnost te tisočletnice podajem Vam nekoliko črtic iz zgodovine onega časa. Narišem Vam v malo potezah razmere med Slovenci in v sosednjih deželah ter navedem uzroke, zakaj so Hrvatje ustanovili kraljestvo ter bana Tomislava slovesno kronali za kralja.

Slovenci so nekaj prebivali ne-le po Karantaniji (Koroškem in Kranjskem), ampak tudi

v obeh Panonijah, t. j. na Štajarskem in na obširnem kosu sedanje dežele ogerske; na severu so bili sosedje Moravanom, tako da se v listinah Ogerska imenuje dežela Slovanov. Toda že za časa Karola Velikega so Slovenci izgubili samostojnost in prišli pod frankovsko oblast. Ko je bil l. 822. umorjen vojvoda Ljudevit, ki je vladal v dolnji Panoniji Slovence, Hrvate in Srbe, in ki je nameraval ustanoviti neodvisno hrvatsko-slovensko državo, so izginili zadnji upi, da bi Slovenci ohranili svobodo. Tudi vzhodne dele slovenske dežele so dobivali potem v fevd večinoma nemški grofi, le tu in tam je še ostal kak slovenski knez, ki je bil pa odvisen od nemških Frankov. L. 896. je okolico Blatnega jezera (Balatom, Plattensee), to zibel staroslovenske slave, kjer sta v sredi 9. stoletja gospodovala kneza Privina in njegov sin Kocel, in kamor je bil prišel sv. Metod, dobil od cesarja Arnulfa v fevd slovenski vojvoda Braclav. Ravno tega Arnulfa je pa bodla v oči samostojna država Velika Moravska in poklical je, da bi uničil Slovane, Madjare na pomoč.

Madjari so prišli z Urala. Bili so divji, poganski narod. Častili so dobrega boga Ištena,

pa tudi hudega boga Ördüga (katerega ima Madjar še dandanes vedno v ustih, ko preklinja: ördügadta = vrag te je dal). Postali so Madjari, kakor 500 let poprej njih sorodniki Huni, strah Evrope. Oblečeni so bili v kože in železje in švigali so ropajoč in požigajoč po deželah na brzih konjih. Njih poglavar Arpad je koncem 9. stoletja prepodil iz dolnje Panonije v Slavonijo nemškega vazala Braclava, iz zgornje Panonije pa vodje moravskih knezov, slabih Svatopolkovih sinov, ter osnoval državo ogersko. Kako strahovito so gospodarili Madjari nad Slovani, se spozna iz spisa solnograškega škofa, ki je poročal l. 900. papežu: „Odlični Panonci so pobiti ali pa so postali robovi, vse je požgano in v celi Panoniji ni niti jedne cerkve več.“ Grozne krutosti so uganjali Madjari tudi po Nemškem in Laškem. Okoli l. 915. (glede letnice se zgodovinarji ne vjemajo) je prišlo do velike bitke z Madjari tudi pri Ljubljani. Kako se je končala, je težko reči. Hrvatski zgodovinarji trdijo, da se je tu bojeval poleg Slovencev tudi njihov Tomislav in da je zmagal. Nemški zgodovinarji pa pišejo, da je Madjarom sicer trda šla in da jih je veliko padlo na Ljubljanskem

treba med slovenskimi ljudmi ter da bi bila velika nesreča za slovenski narod vseslovenska stranka. Če se ni čitateljem „Slovenskega Naroda“, ki so nekdanj goreli za Zjedinjeno Slovenijo, milo storilo, da jim na večer splošnega miru nesramno tepta pred nosom vse blage ideale in one resolucije, katere je nekdanj z navdušenjem sklenila vsa stranka, ravno oni list, ki hoče biti glasilo stranke, jim mi ne moremo pomagati. To bi bil pač le dokaz, da je okuženje dovršeno.

Tak je bil letos „Narodovcev“ Božič! Bolj žalostnega znabiti ni doživel noben narod pod solncem. Prav pa je, da je hudo zasmrdele iz „Naroda“, kajti mnogo ljudij je v nosu topih in so vedno rekli: Se že še prestane!

Še enkrat pa apelujemo na obmejne Slovence, da naj zaradi teh razmer ne obupajo. Še živi tudi na Kranjskem stranka, ki z Vami čuti, kateri so sveti stari narodni ideali. Proč z obnavljanjem in zaprto mejo, na jasnem smo! V novem letu se mora izvršiti tesna združitev vseh dobrih duhov in vseh neustrašenih narodnih src, da se reši propasti dobri naš narod. Osnovati se mora strašilo našim, z Nemci zvezanim nasprotnikom: čvrsta vseslovenska stranka, izključene bodo le luteransko-napredne smeti. V novo leto kličemo somišljenikom: Pogum velja! Bog daj srečo! Na delo! Prihodnji Božič mora biti za Slovence vesel!

Izvirni dopisi.

Iz Kranja. Dne 27. t. m. praznoval je veleč. g. dekan Anton Mežnarec petindvajsetletnico, odkar je mestni župnik in dekan kranjski. Pač redko je kakemu duhovniku dopuščeno, da bi celih 42 let deloval v enem kraju, zakaj dekan Mežnarec je že, predno je postal mestni župnik, v Kranju kaplanoval celih 17 let.

Kakor pa je to redka prikazen, je redko kdo tudi toliko storil in delal vsestransko, kakor ravno ta jubilar. Navadno dobijo večje in imenitne fare starejši gospodje. V Kranju pa je trebalo pred 25. leti čilih, mladeniških močij, kajti bilo je tu mnogo zanemarjenega. To spoznavši izvolil je pokojni škof Vidmar, sam rodom Kranjčan, krepkega in energičnega tedajnega kaplana Mežnarca dekanom in mestnim župnikom. In ni se varal v njem. Kmalu je pričel gospod popolnoma na novo restavrirati starodavno župno cerkev, ki je sedaj v čistem gotškem slogu prezidana in prelepo slikana, gotovo ena prvih in najlepših cerkev na vsem Slovenskem. Istotako je do cela na novo predelal tudi v gotškem slogu Pungartsko in Roženvenško cerkev. S tem je dobilo mesto Kranj popolnoma novo lice; saj ima ravno od železnice potnik najlepši pogled na lepe kranjske cerkve. Vsakemu kraju je tudi pokopališče, ako je lepo vrejeno, v velik kras. Kaj šele pokopališče v Kranju, ki je po grobeh nesmrtnega Prešerna in Jenka

vsakemu Slovcu pri sreči! A bilo je ravno to pokopališče pred leti bolj kakor vsako vaško zanemarjeno, ker so pokopavali ranjke kamorkoli se je komu zdelo. Dekan Mežnarec pa je posegel s svojo spretno roko tudi v ta nered in uredil mirodvor tako lepo, kakor ga niti kako stolno mesto nima. Da je imel pri tem po hudočnosti ali nespametni starokopitnosti mnogo neprijetnosti, razumeva se, a on je mož, ki ne išče koristi in se toraj tudi za to ni zmenil. Danes priznava vsak, tudi najhujši nasprotnik: V resnici pametno in dobro je bilo!

Veliko hvaležnost dolguje mesto Kranj mestnemu župniku tudi zato, da je pod jako treznimi pogoji prepustil svet za zidavo nove gimnazije nasproti drevoredu. S tem je bilo mestnim očetom iz velike zadrege pomagano, ker ni bilo nikjer v Kranju dobiti pripravnega prostora za ta mestu zelo važni zavod.

Dekan Mežnarec sicer ni našel, razun najvišje odlike od cesarja samega, v svojem življenju onega priznanja, kakršnega je vreden. To pa zato, ker mu njegov kremeniti, kristalno čisti značaj ni dopuščal iskati si hvale pri ljudeh. Dosegel pa je, da ga ljubijo oni, s katerimi je bil v ožji dotiki, in da vsi, tudi najhujši nasprotniki, s spoštovanjem imenujejo njegovo ime. Klobuk raz glave pred takim možem!

S Češnjice, 27. dec. Češenjska zadruga par liberalnih možicev silno „matra“. A naša zadruga je hodila in bo hodila mirno svojo pot, v svesti si, da je v združenju moč in blagor naroda. Kritikovati sicer pustimo svoje delovanje, a od takega ne, ki sam nima nič v redu. Zastonj se v nas zaganjajo „Narodovi“ I—psi (kadar je en sam, se v „Narodu“ podpiše I—pse), nam ne morejo ničesar vzeti in ničesar podreti, ker smo zidali trdno. Saj niti železniškega konsumnega društva ne morejo uničiti. — Naše društvo šteje 167 udov, toda, ako bi imelo tudi le 50 udov, bi mi izhajali lahko. Nikogar ne vlečemo v društvo, onih žganjarskih izmečkov celo nikakor ne maramo v svojo sredo, katerim se odpirajo vrata pri „Narodovih“ prijateljih. Prave prijatelje naroda imamo pa radi na naši strani in cenimo tiste, ki zavoljo našega potrebnega društva morajo kaj trpeti. — Glavni naš promet obstoja v izdelkih domačega sodarskega obrta. Vsak sodar pusti v zadrugi po 1% od svote za skupljeno blago. To je za vse opravke in za prostor, katerega potrebuje za druga, zraven tega je pa on tega 1% ravno tako deležen, kakor vsak društvenik. Gleda se tudi na to, da so sodi dobro napravljeni. Mi mislimo, da bode tem potom tudi odjemalcem, kateri potrebujejo sodov za zelje, ribe in žeblje, — ne za prekupčijo — ustrezno. Dobili smo že naročil iz raznih krajev Avstrije, ker tržimo solidno. Cene so vsem odjemalcem enake. Glede na kmetijstvo imamo namen, s prihodnjim letom napraviti sirarno in mlekarno ter svojo drevesnico. Dela nas čaka še veliko, toda najhujše je prestano.

Z vsi potrebno varčnostjo in trudom pa bo komaj mogoče toliko popraviti, kolikor škodujejo žganjarije tistih ljudij, ki nas kritikujejo. Koliko so že te beznice napravile nesrečnih, koliko ponočnega razgrajanja, preprirov in preteprov! Posebno nataknen na našo zadrugo je neki gostilničar in kramar v Selcih, menda zato, ker ne točimo žganja. Prepričan je namreč, da se po navadnih šnopsarskih beznicah ljudstvo najlože hujska in kvari, zato ima on šnopsarijo rad. In vender je enkrat rekel — ne selški, ampak ljubljanski Tavčar — da je žganje strup za ljudstvo. Tudi pri našem sosedu je žganjetoč čez ulico. Obrt se je izvrševal večkrat nepostavno v posloju, zadnji čas smo bili to malo zaprečili, a sedaj je zima ter si mislijo šnopsarji, da to ne more nikdo zahtevati, da bi v tem mrazu na cesti šnops pili. Ugodili bodo siromakom naši „prijatelji“. V seji občinskega odbora se je ustreglo prošnji omenjenega sosedu, da se mu priporoči podelitev pravice za žganje in vinotoč. Ta prošnja je bila že drugič pri višji politični oblasti odbita, ker se je spoznalo, da bi bilo to za okolico škodljivo. Mislimo, da bode tudi sedaj c. kr. okrajno glavarstvo postopalo vsaj toliko ostro, kakor proti nam, ko nam niti vinotoča pod nadzorstvom ne dovoli. Že do sedaj, ko je bil pri sosedu le žganjetoč čez ulico, zbirali so se v sobotah in nedeljah zvečer žganjarji iz vse okolice ter so kalili vaščanom nočni mir z vpitjem in celo pretepi do zgodnjega jutra. Zato pa posestniki vasi Češnjica protestiramo proti sklepu občinskega odbora in upamo, da se bode višja oblast na nas ozirala.

Politiški pregled.

Avstro-ogerska nagodba. Cesar je odločil! Izšla je cesarska naredba, ki določa razmerje 656—344 za pol leta.

Koalicijsko ministerstvo. Mnogo se piše, da se Wittek poslovi od vodstva ministerstva že tekom januarja in da pride potem na vrsto — koalicijsko ministerstvo, kateremu bo načeloval dr. Koerber.

Iz delegacij. V budgetnem odseku avstrijske delegacije je češki poslanec dr. Kramar izjavil, da bodo Čehi glasovali proti dovolitvi budgetnega provizorija, katerega vlada zahteva za štiri mesece. — Pacak in tovariši so v delegaciji interpelovali ministra zunanjih poslov radi izgonov avstrijskih slovanskih delavcev iz Nemčije. Češki delegat Gregr je kritikoval odprave jezikovnih naredb ter govoril proti trozvezi in proti budgetnemu provizoriju. Poslanec Rus je branil dinastični čut avstrijskih Nemcev ter dejal, da na podlagi češkega državnega prava Nemci nikdar ne bodo sklepali sloge s Čehi. Delegat Lemiš je branil trozvezo, bil pa je tudi proti budgetnemu provizoriju, ker vlada ni natančneje povedala, zakaj rabi štirimesečni provizorij in ne krajšega. Kramar in Pacak sta iz-

polju, a da so bili premagani Slovenci, ker je padel tudi koroški vojvoda Eberhard in je oglejski patrijarh Friderik le komaj ubežal ter si rešil življenje.

Ko je madjarski naval začel pluskati ob mejo hrvatske zemlje, prisililo je to Hrvate, da so začeli misliti na združenje svojih sil v obrambo domovine. Madjarski napadi so Hrvatom vdahnili misel, da jim treba kralja, ki bo z močno roko odbijal sovraže. In proglasili so za prvega kralja bana Tomislava.

Hrvatska dežela se je tačas delila v Posavsko in Belo Hrvatsko. Vladalo jo je sedem banov. Okoli l. 900. je v Beli Hrvatski zavlada vitezki in neustrašeni Tomislav. Videl je, kako so Madjari uničili ogerske Slovence in podjarmili mogočne Moravane, ter spoznal, kolika nevarnost preti Hrvatski, zato je začel organizovati celokupni narod. Uklonil se mu je tudi Mihajlo Višević, gospodar južnih krajev ob morju. Pod hrvatsko kraljestvo so spadale vse dežele od Donave, Drave in Drine do Jadranskega morja. Najbrže je pod Tomislavovo žezlo spadala tudi Bosna in mogoče, da tudi nekoliko kranjske dežele, namreč Metliško. Strah pred Madjari je tedaj združil razcepljeni narod. Tomislav je imel

tudi močno vojsko: 60 tisoč konjikov, 100 tisoč pešcev in 180 ladij. Toliko konjikov ni tačas imela niti nemška država.

Na Bolgarskem je pa vladal takrat mogočni car Simeon, ki je dobil od papeža v dar carsko krono. Pod Bolgarsko je tačas spadala tudi Srbija z Belim Gradom in Sremom. Tu je Simeon postavil za velikega župana Caharijo in potem Česlava.

Papeža je poprosil tudi Tomislav za kraljevo krono. Papež Ivan X. je ustregel in poslal h kronanju, ki se je vršilo l. 924. na duvanjskem polju, kot svoja odposlanca dva škofa.

Veličastna je bila slavnost, ko je bil Tomislav kronan za kralja Hrvatske in Dalmacije. Vse polje je pokrival oboroženi narod. Sreča je nanesla, da se je našel tačas mož, ki je to imenitno slavnost natančno opisal. (Tu je govornik po letopiscu razložil, kako se je vršilo kronanje.) Z lepo krono na glavi in ogrnjen s kraljevim plaščem je junaški Tomislav po končanem maziljenju trikrat zaklical pred oltarjem v cerkvi duvanjski: „Slava na višnjih Bogu i na zemlji mir v čelovečeh blagovolenje“, vsedel se potem na kraljevi prestol in vsprejel poklon podložnikov: škofov, banov, županov in naroda.

Tomislav ni bil samo nepremagljiv v boju, in je s tem razširil slavo hrvatskega imena, ampak je bil tudi zvest čuvaj one svetinje, katero je bil papež Ivan VIII. po sv. apostolih Cirilu in Metodu podaril Slovanom, namreč slovenske liturgije. Kmalu po kronanju je bil sklican v Spletu cerkveni zbor, katerega se je udeležil sam kralj Tomislav. Vpričo papeževih poslancev je bil spletski nadškof izbran „primasom“ hrvatske države. Govorilo se je tudi za slovensko božjo službo, ki je bila v rabi z glagolico vred zlasti po Dalmaciji.

Letopisec pravi, da je Tomislav Madjare vselej srečno premagal. Zaščite so prišli prosit Tomislava tudi srbski župani. Zaradi tega mu je l. 925. bolgarski car Simeon napovedal vojno, a bil je Simeon potolčen in je žalosti umrl.

Tako je Tomislav zjediniel narod, uredil cerkvene razmere in povišal slavo Hrvatske. Žal, da je s Tomislavom legla v grob za dolgo časa sreča hrvatska.

Spomini na bližajoče se spominske dneve slave pa naj bodo prav sedaj ob tisočletnici v ponos in vspodbudo mukotrpečim rodoljubom na oni, pa tudi na tej strani Sotle.

javila, da Čehi niso proti slogi z Nemci. So pa za slogo na podlagi enakopravnosti obeh narodov. Delegacija je odobrila štirimesečni provizorij. Prihodnja plenarna seja bode 9. januarja. — Budgetni provizorij je vsprejela tudi ogerska delegacija.

Bivšega ministra Kindingerja je cesar imenoval predsednikom deželnega sodišča v Trstu. Cesar mu je izrazil za njegovo delovanje svojo zahvalo in svoje priznanje. Slovenci mu tega niso dolžni.

Drž. poslanci konservativnega češkega veleposestva so izdali izjavo, ki izraža prepričanje, da odstop grofa Claryja kaže ponesrečenje akcije, naperjene proti principom večine. Ta izjava je važna z ozirom na izvenredno pohvalo, katero je izrekal cesar odstopivšemu grofu Claryju. V tej izjavi cesar obžaluje, da se Claryju ni posrečilo izvesti prevzete naloge.

Grof Clary je imenovan cesarskim namestnikom na Štajarskem.

Madjarska zmaga. Večina komisije za nadzorovanje državnih dolgov, dr. pl. Fuchs, baron Czedit in baron Doblhoff, je dovolila proti glasoma Blažeka in Kozlowskega, da se izroči 118.318.949 kron zlata avstro ogerski banki v pokritje izdanih bankovcev in novcev kronske veljave. Grof Montecucculi ni bil navzočen ter se je opravičil. Blažek in Kozlowski sta prijavila protest proti navedenemu sklepu.

Dr. Ludwig Schlessinger, vodja nemških liberalcev čeških, je umrl v Pragi.

Laški državni poslanci so sklenili izgotoviti skupen program za Južno Tirolsko, Trst, Istro in Goriško.

Deželnozborske volitve na Češkem. V Hebu je bil v četrtek zopet izvoljen Iro s 598. glasovi, njegov protikandidat je dobil 461 glasov. Po volitvi so se godile demonstracije proti Irotu in za Irota.

Srbski kralj Aleksander je včeraj prišel na Dunaj. Na kolodvoru južne železnice ga je vsprejel naš cesar. Na peronu je bila — častna straža. Kralj Aleksander stanuje na dvoru avstrijskega cesarja.

Nova angleška „kupčija“. Poroča se, da nameravajo Angleži od Portugalcev kupiti Deleagoa zaliv.

Vojska v Južni Afriki. Ustanek Holandcev v Kapkoloniji vedno narašča. Poleg te vesti prišla je v svet za Angleže zelo sramotilna vest, da je Angleška prosila sultana, da sme poslati egiptške čete v Južno Afriko. Sila je za Angleško torej že zelo velika, da si hoče pomagati z vojaki z Egipta, kjer tudi že vre.

Domače novice.

Našim naročnikom smo danes priložili poštne nakaznice. Kdor še ni poravnal naročnine, naj se nakaznice blagohotno posluži prav kmalu.

Osebnosti. Ravnatelj mariborske gimnazije dr. Glowacki je imenovan članom štajarskega dež. šol. sveta. — Redakcijah nemško-nacionalnih listov je vse po koncu. Pravijo, da se je zgodila Nemcem s tem imenovanjem velika krivica, ker je prišel prvi Slovenec v štajarski dež. šolski svet. — G. Al. Peterlin pride za duh. pomočnika v Truške v Istro. — Urednik „Amerikanskega Slovenca“ č. g. Jos. F. Buh je postal prvi monsignor v duluski škofiji. — Prezentiran je za župnijo Slavina č. g. Matija Prijatelj, župnik v Strugah. — Magazinerjem pri ljubljanskem vodovodu in elektriki je imenovan g. Herman Kukla, dosedaj knjigovodja v Majdičevem valjičnem mlinu v Jaršah. — Umrl je na Igu župnik č. g. Jakob Dolenc. — Vodja Marijanišča in profesor bogoslovja dr. Fr. Lampè je dobil Lambergov kanonikat v Ljubljani.

Prepoved liberalnih listov. Všeč ni bilo liberalčkom „Narodne tiskarne“, ko se je razglasila vest, da je knezoškof dr. Jeglič kristijanom po vesti prepovedal naročati in razširjati krščanstvu sovražne liste: „Slovenski Narod“, „Rodoljuba“, „Rdeči Prapor“ in „Ljubljanski Zvon“. Nihče pa ni mislil, da bode prepoved „Narodovim“ juristom zmešala ne le glave, ampak tudi paragrafe državnega zakonika. Imeli so posvet. Povabljen je bila tudi branjevka Urška iz Kurje

Vasi in je prispela s polnim piskrcem. Predlogi so bili: 1.) Sežgimo vse pastirske liste! 2.) Tožimo škofa! 3.) Tožimo po § 302. kazenskega zakona deželnega predsednika, ker ni konfisciral pastirskega lista! Vse sprejeto in spisano! Kar pride policaj in pobaše — o gorje! — produkt Tavčarjevih možganov, „Slovenski Narod“, ter ga trese — pod ključ. Prvi Ivan: „Zakaj pa nisi paragrafa boljše pogledal?“ Drugi Ivan: E, prokleta smola!“

Zopet konfiskacija. Župan Hribar je čez božične praznike konfisciral tri table s slovenskimi napisi na ljudski šoli na Vrtači v Ljubljani. Dobrodušni ljudje pravijo, da bode table samo Zancek umil, in da bodo jutri že visele. Vederemo!

Javna predavanja „Slov. kršč. soc. zveze“. V sredo 27. t. m. je predaval č. g. Anton Koblar o zgodovini Hrvatov s posebnim ozirom na bližajočo se tisočletnico hrvatskega kraljestva. Občinstva je bilo polno dvorano. Važno je bilo to predavanje, ker so s tem pokazali slov. kršč. socijalci, da jim je to velepomembno slavje skupna zadeva z brati Hrvati. Ker se je te dni vršil tudi kurz „Gospodarske zveze“, bili so navzočni pri predavanju tudi vsi udeležniki tega kurza. Tako so se predavanja udeležili zastopniki iz vseh slovenskih pokrajin in sedem isterski Hrvatov. Govoril je tudi poslanec dr. Krek, ki je kazal na veliki patrijotični in gospodarski pomen zveze s Hrvati, ter pozival, da s to idejo ojunaimo naše ljudstvo. Ko bodo naši potomci praznovali 2000letnico hrvatskega kraljestva, se bodo hvaležno spominjali tistega časa, ko smo oživili rešilno misel — zvezo s Hrvati! — V četrtek 28. t. m. predaval je ob istotako polni dvorani drž. posl. dr. Krek o so cizalizmu in anarhizmu. Zanimive odstavke je navedel iz anarhističnega lista „Freiheit“. Svoje predavanje g. poslanec priobči v „Katol. Obzorniku“. — Prihodnjo sredo predava g. dr. Jož. Gruden. Začetek točno ob 1/2 8. uri v veliki dvorani „Katol. Doma“.

Socijalni kurz „Gospodarske zveze“ se je dovršil danes dop. Trajal je skoro štiri dni. Udeležilo se ga je okolu 90 voditeljev slovenskih in hrvatskih zadrug. Predavali so: dr. Ivan Šušteršič o pravnem življenju zadruge, dr. Krek o Raiffeisnovih posojilnicah in ravnatelj „Gospodarske zveze“ Sajovic o knjigovodstvu. Na kurzu je bilo jako malo duhovnikov. Ljudstvo samo se je hotelo učiti.

Iz božičnega članka „Edinosti“ posnemamo naslednje lepe misli: Že nad tisočkrat je rod naš obhajal veličastni božični praznik na tem dragem, ljubljenskem prostoru zemlje, katerega mu je Previdnost odločila v bivališča. V cerkvah je naš narod crpil moči, ko se je junaško boril proti polumesecu; iz krščanstva so vsklile prve kali domače umetnosti, domače književnosti; na propovednici je zaničevana slovenska beseda našla zavetišča, da so jo pradedje mogli ohraniti svojim unukom kakor najdražji amanet; v cerkvi nahaja še dandanes znaten del našega naroda edini — narodni zavod. Priznajmo to hvaležnega srca in veselimo se tudi zaradi tega lepih božičnih praznikov! Danuanašnji, res, je med nami ljudij, ki smatrajo krščanstvo nmodernim, antikviranim, ki vidijo v njem le zadržek, oviro, vsestranskemu svobodnemu razvoju, ki vidijo v cerkvi le roko neprijazne nam politike, v cerkvenih dostojanstvenikih le pijavke, ki sezajo po narodovem blagostanju. Ali, nam se zdi, da nimajo prav ti ljudje. Krščanstvo je nekaj, kar nikdar ne zastari, česar ne bomo nikoli smeli smatrati zrelim za staro šaro. Hvaležni smo „Edinosti“ za te besede. Po „Narodovem“ božičnem članku nas krepe v zavesti, da vender ni še vsa slovenska inteligenca za frazo „svobode“ vrgla od sebe krščanskega naziranja. S tako inteligenco bila bi mogoča vseslovenska stranka in sloga, katere se „Narod“ tako boji.

Iz Novega Mesta se nam piše: Odbor naše Čitalnice je prepovedal „Slovenski List“. Upal si je, prepovedati za Čitalnico vse številke, ki še le izidejo, ne glede na to, če bodo obsegale kaj tacega, kar je njemu všeč ali ne. Odbor je s tem storil kaznjivo dejanje v smislu § 302.

kazenskega zakona. Ali je odbor nad zakonom? Kje je v tiskovnem zakonu rečeno, da sme duša ali načelnik društva prepovedati kak list? O, ti naši liberalci zaslužijo, da bi njihova pamet prišla v luknjo.

Slovenski semiti. Goriška „Soča“ je pričela v dolgih člankih pobijati antisemitizem. Tako hoče Andrej Gabršček storiti „dobro“ Slovencem, kateri baje nimajo nujnejših potreb, nego da odpravijo iz svojih vrst antisemitizem. Priporočali bi Andreju Gabrščku, da prečita članke o talmudu, katere je pred leti natiskaval v „Soči“ ter jih potem razširjal v posebni knjižici. Zgrozil se bode potem nad najnovejšim slovenskim semitom.

Prepovedana slovenska božja služba na Vestfalskem. Iz Westfalskega dohaja vest, da je nemška vlada patru Ananiji, ki je došel iz Brežic, da deli vestfalskim slovenskim delavcem pouk v veri v slovenskem jeziku, prepovedala vsak nastop ter pristavila, da bo tudi na drugih krajih proti slovenski službi božji nastopila z vso strogostjo.

Sveti večer v šempeterski vojašnici. Piše se nam: O Božiču si vojaki radi izprosijo par dnij dopusta, da gredo obiskat domov svoje drage in poveselit se z njimi v svetih praznikih. Kdo bi jim to zameril? Saj je vojakovo življenje po navadi precej jednolično. In nad to vsakdanjost se mora o praznikih nekoliko dvigniti tudi vojakov duh. Vsak pa ni bil tako srečen, da bi bil smel domov. Dve tretjini vojakov je moralo ostati zaradi službe tudi čez praznike v vojašnici in hoditi na stražo. Prav srečna je bila tedaj misel, da so častniki domačega infanterijskega polka št. 17. našim aktivno služočim vojakom priredili v šempeterski vojašnici v Ljubljani na sveti večer lepo svečanost. Neki častnik je za svečanost izvrstno vse priredil. V kotu neke sobane je stalo lepo okrašeno, veliko božično drevo: zdej cesarjeva podoba, ob straneh piramidi iz pušk, kar je dajalo vsemu vojaški značaj. Poleg drevesa so bila na mizi naložena darila, katera je Jezušček prinesel pridnim vojakom. Ob straneh so v sobani klopi in mize. Ko so bile prižgane svečice božičnega drevesa, so vstopili v dvorano vsi častniki s stotnikom na čelu. Moštvo stoji v redu na „Pozor!“. Poveljnik stotnije je najprej nagovoril vojake v slovenskem jeziku. Omenjal je, da čednosti vojaka morajo imeti svojo korenino v verskem čutilu, in da je vojak le tedaj zmožen svoje najtežavnije dolžnosti v vojni izpolnovati zvesto, ako si je svest, kaj zahtevata od njega altar in tron. Zato je dal zbrati svojo družino ob prazniku, ki kvišku dviga krščanska srca. Koncem govora so vojaki navdušeno zaklicali cesarju: slava! in zapeli cesarsko pesem. Nato so se razdelila darila med vojake po vrsti, kakor se je kdo odlikoval v streljanju. Prvo darilo, uro z verižico, si je marsikdo želel. Dobil je pa vsakdo kaj, kakor: žepni nožič, denarnico, pipico, zimskega perila, ali kaj družega koristnega. Trikrat so potem vojaki zaklicali očetu stotnije: živio! in posedli se okoli miz ter med veselo zabavo povžili dobro večerjo. — Zadnje jim je kuhinja postregla še s punčem. „Tudi v vojašnici“, so rekli vojaki, „imamo vesel sveti večer“.

Slovensko gledališče. Danes zvečer bodo peli komično Straussevo opereto „Netopir“.

Državni poslanec dr. Krek o položaju. Preteklo nedeljo je govoril drž. poslanec dr. Krek na shodu „Slov. katol. del. društva“ v „Katoliškem Domu“ o položaju. Iz njegovega poročila posnamemo: Opozarjal je na to, kako težko stališče so pod Claryjevo vladno imeli sosebno poslanci desnice. Poskušalo se je od raznih stranij, da se razbije desnica. Vzlasti slovenski poslanci imeli so težko stališče, ker se je vplivalo na to, da se Slovenci razdvoje. Hoteli so, da bi kranjski poslanci potegnili z vladno nasproti Čehom in da bi drugi slovenski zastopniki bili s Čehi. Z vso močjo se je od raznih stranij delalo na to, a jugoslovanski zastopniki se niso hoteli vdati različnim skušnjavcem, ki so se sukali okoli njih z vsemi mogočnimi obljubami, ki se izvrše, ako ostavijo Čehi. Uradno ministerstvo ima le nalogo, da gredo državna opravila naprej, ne more imeti pa smisla za

manjše narode in tudi ne za delavce. Uradniško ministerstvo pomenja nazadovanje. To je osodepolna resnica. Po takem ministerstvu je vsak napredek nemogoč, ker v ljudstvu nima temelja. Prav lahko bi bilo doseči 10urni postavni maksimalni delavnik, preosnovo zakona bolniških blagajn, zavarovalnice za starost, a pri uradniški vladi je to nemogoče, ker za ljudske težnje je birokracija nepristopna. Največja nesreča za Avstrijo je bil liberalizem, in pod liberalnim gospodarstvom je naša Avstrija zelo zaostala, zaostala tako, da molči vnanji minister na to, kar je govoril v naši bližini nemški minister Bülow, — da se mora Nemčija zvečati. Pri nas je trgovina na tleh, obrt na tleh, kmetijstvo na tleh in delavstvo na tleh. Resna volja je bila desnica, zboljšati kolikor je mogoče bedni položaj, a za to tudi desnica ni popolnoma zmožna, ker ne zastopa v pravem pomenu ljudstva, zmožno bo temu le zastopstvo, ki bode izvoljeno iz ljudstva po občnem volilnem redu. Sedaj po padcu Claryjevega ministerstva je dolžnost vsacega ju goslovanskega zastopnika, držati skupaj, delati na to, da pade sedanje uradniško ministerstvo in da se ne osnuje koalicijsko ministerstvo.

Vranski okrajni zastop ni dobil nemške večine, kakor so trdila prva poročila, vsled figamostva nekaterih Slovencev, pač pa je dobil slovensko večino vsled pohvale vredne moštosti mnogih Slovencev. Okrajni odbor prišlo je v grozni zimi volit 13 Slovencev; ti so stali vsi kot skala, pa 8 nemških plemenitav z nemškutarsko pritiklino vred. Izvoljeni so: g. Zdolšek Fr., župnik v Št. Juriju pod Tabrom, načelnikom, g. Jezovšek Mihael, c. k. notar, Brinovec Jakob, posestnik na Vranskem, Cizej Janez, posestnik v Prekopi, Židan Julijan, trg. in posestnik na Polzeli, g. Rak Mih., posestnik v Grajski Vasi, g. Virant Anton, posestnik na Gomilskem. Ti vsi so slovenski, večji možje, korenjaki. Zlato že v ognju preskušeno. Dva zelo zanesljiva zastopnika zaradi bolezni nista mogla priti.

Družbinski večer „Slov. kršč. soc. zveze“ je pretekli terek imel zelo lep uspeh. Dvorana „Kamol. Doma“ je bila natlačena polna. Došli so na večer tudi gostje iz Štajarskega, Dolenjskega in Notranjskega, udeležniki socialnega kurza „Gospodarske zveze“. Po dolgem odmoru je zopet nastopil zvezin tamburaški klub, pevkedelavke so s svojimi svežimi glasovi prepevale narodne pesmi, dramatični odesk je vrlo igral Kržičovo igro „Zamujeni vlak“. Čuli smo dolgo vrsto osoljenih kupletov. Tudi komični prizori so vsestransko ugajali, najbolj pa deklamaciji gdč. Vidali in g. Virensa. Prihodnji družbinski večer „Zveze“ bode dne 6. januarja.

Okrajni šolski nadzorniki na Spodnjem Štajarskem so imenovani: za celjsko okolico, Vranksko in Šmarje učitelj Jožef Supanek v Grižah, za Dravograd, Trbovlje, Brežice, Sevnica nadučitelj v Trbovljah Jožef Vodusek, za Marnberg, Šoštanj, Slov. Bistrica, Konjice nadučitelj I. Dreflak v Rogatcu, za Maribor, Celje, Ptuj vodja meščanske šole v Mariboru Fr. Fritsch, za okraje Ljutomer, Rogatec, Gornja Radgona, okolica Ptuj J. Kasper. šol. vodja na Laškem, g. dr. Janko Bezjak, profesor na mariborskem učiteljskišču, pa je imenovan okr. šol. nadzornikom za šolske okraje Slov. Bistrica, Št. Lenart in mariborsko okolico. Nemškim listom se imenovanje tega moža ne zdi pravično. Imeli bi rajši „svojega“.

Nesreče na železnicah. O božičnih praznikih se je zgodila dolga vrsta nesreč na železnicah. Na južni železnici sta danes teden zjutraj v Kalsdorfu na Štajarskem trčila skupaj dva tovorna vlaka. Zelo je bila poškodovana železniška proga in dva kondukerja. Drugo jutro se je na isti postaji zgodila še groznejša nesreča. Brzovlak iz Trsta se je zaletel v tovorni vlak Ambulančni in spalni vagon sta pričela goreti. Poštnega kondukerja Stathega je tramovje razrušenega voza stisnilo s toliko silo, da se ni mogel rešiti iz plamena in da sta mu obe nogi zgoreli, predno ga je mogel rešiti lokomotivni vodja Brichta, ki je bil sara zelo ranjen. Ko je Brichta oprostil svojega prijatelja, zgrudil se je sam brez zavesten. Žrtva ognja so razne poštno in denarne pošiljatve. Poštni oficijal Habal in

poštni sluga Šantel sta tudi močno ranjena, lahko so ranjeni pa skoro vsi potniki. Do tretje ure popoldne so goreli vozovi. Proga je bila prosta še-le ob 6. uri popoldne. Ob istem času v nedeljo zjutraj je pa na mariborskem kolodvoru trčil brzovlak z Dunaja v vlak, katerega so na kolodvoru premikali. Tudi tu je nastal ogenj v ambulančnem vozu ter uničil pošto. Petnajst voz je zelo poškodovanih. Velike nesreče so se zgodile nadalje na kolodvorih v Bia Torbay v bližini Budimpešte, na Češkem mej postajama Hlinsko in Skac, na Moravskem na postaji Chropin in še na treh drugih krajih. Mnogo oseb je mrtvih. Najstrašnejša nesreča se je zgodila na Škotskem pri Montherwaldu, kjer se je vlak zvrnil čez nasip.

Drobne novice. Slovenska tržaška posojilnica in hranilnica je dosegla 22. t. m. 2 milijona prometa. Za polovico več, nego lani osorej! — Letos se je iz Evrope v Ameriko preselilo 246 845 oseb, lani pa 178.748. — Srbski vojni minister Vuković je v vlaku na potu iz Francoske nagloma umrl. — Ogerska vlada je zapovedala, da se mora uvesti na vseh šolah na Reki madjarščina kot obligatni učni predmet. — Modelov za Prešernov spomenik v Ljubljani je došlo 7. — Novo orožniško postajo so dobili v Zagorju pri Postojini in Sodražici. — Otroški vrtec bode ustanovila družba sv. Cirila in Metoda v Trziču. — Zmrznil je 21letni fant Andrej Urankar iz Gabrija, občine blagoviške. Napil se je žganja. — „Amerikanski Slovenec“ se je preselil iz Towera v Joliet. — Občinska uprava v Mariboru ni dobila iz Gradca zaželenih 2 milijonov kron posojila Pri denarnih zadevah počni nemški „Gemeinbürgschaft“. — V Krku je pričel izhajati poučno gospodarski list „Pučki Prijatelj“. Izhaja dvakrat na mesec in velja na leto 2 kroni.

Nemški burši so po Ljubljani zopet pričeli z bumelnom, ker se prav nič ne boje slov. naprednega meščanstva. Na Dunaju in v Gradcu burši slovensko dijaštvo tepo, na Slovenskem pa brijejo iz njegove radikalnosti norca ter celo v slovenski Ljubljani nastopajo tako predrzno, da se jim ljudje umikajo v sneg.

O razporu na Goriškem je prinesel „Slovenec“ članek, v katerem osvetli, da boj mej „Sočo“ in „Gorico“ nikakor ni načelen. Potem pa pravi: „V mnogem oziru zato pritrjujemo besedam poslanca dr. Laginje, s katerimi je nedavno na shodu polit. društva „Edinost“ rablo, kakor je prikladno njegovi plemeniti naravi, a vender odločno obsojal ta goriški razpor ter pozival goriške Slovence, naj složno postopajo v prosep svojega naroda. — Seveda je sloga mogoča le med onimi, katere družijo iste ideje, ista načela. Ako se torej tudi mi izjavljamo za slogo med goriškimi Slovenci, povdarjamo ob enem, da bi morali vsi goriški Slovenci tvoriti jedno katoliško narodno stranko, tedaj jedino bi bili kos dvojni svoji glavni nalogi: na eni strani pozitivno uspešno delovati za duševni in gmotni napredek goriških Slovencev, na drugi strani braniti svojo narodno posest nasproti zemlje-lačnim Italijanom. V političnih razmerah, kakršne so sedaj nastale na Goriškem, ne morejo Slovenci drugega pričakovati, kakor poraz za porazom nasproti Italijanom, mej rojaki pa razburjeno razdvojenost, ki je nemožna za toli potrebna gospodarska dela in jedino sposobna za neplodne, osebne borbe, od katerih bo imel korist le naš skupni narodni nasprotnik. Zato pa je želeli, da se z novim letom te neznosne in pogubonosne politične razmere zboljšajo in ublaže v blagor goriških Slovencev in celokupnega našega naroda“.

Deželne naklade na Koroškem se bodo zvišale od 20 odstotkov na 50 odstotkov.

Goriško veleposestvo bode namesto odstopivšega grofa Alfreda Coroninija postavilo dež zbornim kandidatom tolminskega župana Oskarja Gabrščka.

Življenje otel je kmetski fant Čolič v Slatini petim otrokom. Hiša kmeta Lazarja Božiča je postala žrtev ognja. V goreči hiši so ostali kmetovi otroci. Čolič je planil v plamen ter rešil zadnjega otroka, ko se je trenotek pozneje zrušila hiša.

Roparski umor. Skoro po celem Primorju znano Marijanico na Bači je zadela velika nesreča. V njeni gostilni je prenočeval pretekli petek okolu 25let star človek. Okolu 11. ure po noči je prišel ta človek iz spalnice ter skočil k Marijanici, ki je v prodajalnici štela skupljeni denar. Sunil jo je 11krat z nožem. Dekla ji je na njeno klicanje priletela na pomoč, pa tudi njo je ropar petkrat zabodel. Ropar je vzel seboj okolu 30 gld.

Nesreča grofa Goessa. Grof Goess je pred prazniki potoval po kvarnerskih otokih. Malo je manjkalo, da se ni ponesrečil. Parobrod „Bilinski“, na katerem se je vozil, se je skoro razbil ob klečeh pri Krku. Z veliko težavo so rešili parobrod.

Čudna „cifra“. Številka 2000 je postala modna za slovenski tisek na Goriškem. Andrej Gabršček v Gorici toži, da ima 2000 gld. izgube pri „Slovanski knjižnici“. Tudi za „Sočo“ je taksiral dolgove naročnikov na okroglo 2000 gld. Kakor se vidi, ima g. Gabršček povesod „izgube“.

Za slovensko šolo je prosil koroški krajni šolski svet na Brnci pri Beljaku. Nemci že na birajo podpise za protiprošnje. Slovenec se ne sme poučevati v materinem jeziku!

Vabilo k božičnici, katero priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani na novega leta dan dne 1. januarja 1900 v svojem domu, Komenskega ulice št. 12. Vspored 1. Pri jaslicah (zbor s tenor-solo ter spremljevanjem harmonija in glasovira) Al. Sachs, 2. Potnik (zbor s tenor solo in veterospevom) A. Nedved, 3. Planinska roža (čveterospev z bariton solo) B. Ipavec, 4. Kdo je mar? (zbor s tenor in bariton-solo, čveterospevom in spremljevanjem glasovira) B. Ipavec, 5. Sveti trije kralji. Dramatična igra, po Vilj. Molitorju predelal M. Prelesnik. Vstopnina: Sedeži od I.—V. vrste 50 kr., od VI.—X. vrste 30 kr., stojišče 15 kr. Predplačila se hvaležno sprejemajo. Začetek ob 6. uri zvečer.

Društvo „Gospodinjstva šola“ bo imelo svojo glavno skupščino dne 30. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih

Slovensko del. pevsko društvo „Slavec“ priredi v soboto (praznik), dne 6. januarja 1900 šaljev koncert s plesom v telovadnici „Narodnega doma“. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 1 krono za osebo, čč. društveni člani so vstopnino prosti. Poleg raznih lepih zborov in vojaške godbe je na vspredu: Modrovanje mojstra „Smole“, šaljeva glasbena slika za bas-solo in kostumiran moški zbor s spremljevanjem orkestra. (Bas solo poje gosp. L. Pestkowski.) „Komičen duo-prizor s kupleti“ predstavljata gg. Inemann in Housa. „Vdovec“, komičen solo-prizor s kupleti, predstavlja gosp. Housa. „Mišji strah“, kostumiran humorističen prizor za moški peterospev s spremljevanjem orkestra.

Centralna slovenska zadruga prične te dni poslovati s premenjenimi in ravnokar potrjenimi pravili „Gospodarske zveze“.

Nepotrjena pravila „Gospodarske zveze“ slovenskih učiteljskih društev“ ministerstvo ni potrdilo.

Kaznenjci v Kopru so se v četrtek uprli in pometali od sebe vsa dela. Potem pa so svoj upor razširili s takim načinom, da je morala v kaznilnico priti kompanija vojakov.

Razne stvari.

Starosto avstrijskih učiteljev so pokopali v Strangu. Umrl 92letni Tebija Peyfus je učiteljeval 60 let

Katastrofa v cerkvi. Na Ruskem je v Koslovu mej službo božjo udrla se cerkvena streha. Dvanajst oseb je bilo ubitih, dvajset poškodovanih.

Pri zibelji umrl je 98 letni stari Anton Berus na Dolenjskem. Zibal je unuka ter zaspal poleg. Dobili so ga mrtvega s smehljajem okolu usten.

Donava — zamrznjena. V ostri zimi zadnjih dnij je zamrznila Donava pri Vukovaru.

V Krakovu so aretovali Žida Šloma Daniela, ki je nabiral večjo partijo mladih deklet za angleško armado v Transvalu.

33 otrok utonilo je na drsališču Frelinghien na nemško-francoski meji. Udrl se jim je led.

Svinja snedla otroka. V Tenseninu na Hrvatskem pustila je neka kmetica svoje dete v zibelji v kuhinji. Ko se je vrnila od opravkov, dobila je kuhinjska vrata odprta, pa poleg zibelje svinjo, ki je požirala krvavo zmes. Požrla ji je otroka.

Zepni delavski koledar bode izdala hrvatska samostalna delavska stranka v Zagrebu. Obsegal bode tudi popolni šematizem vseh zagrebških delavcev in obrtnikov.

Sveto leto se je pričelo. Papež je odprl na slovesen način v baziliki sv. Petra „sveta vrata“ s trikratnim udarcem z zlatim kladivom po njih; skozi vrata je vstopil v baziliko. S tem je pričeto sv. leto. „Edinost“ prinaša obširen popis te slavnosti. Posnamemo nekaj točk. Ceremonija se je začela v vestibulu cerkve. Vstop v vestibul je bil dovoljen le povabljenim. Ob polu 11. uri so prinesli sv. očeta v dvorano paramentov v prvem nadstropju. Tu so bili že zbrani kardinali, patrijarhi, nadškofje, škofje in drugi dostojanstveniki papeževega dvora. Tu je sel na nosilnico „sedla gestatoria“ in so ga odnesli v sikstinsko kapelo. Tu je papež stopil z „sedle“ in je pred izpostavljenim Najsvetejšim zapel „Veni creator spiritus“. Iz sikstinske kapele so nesli papeža v baziliko. Ob vhodu na strani „svetih vrat“ je bil za papeža prirejen prestol. Ko je veliki zvon cerkve sv. Petra dal znamenje, se je papež dvignil z stola in je šel naravnost k „svetim vratom“. Višji penitencijar Vanutelli mu je podal od italijanskih škofov poklonjeno zlato kladivo. Izgovorivši predpisane verze iz liturgije, je papež trikrat udaril s kladivom na zid „svetih vrat“, ki je bil že poprej predrt. Papež je sel zopet na prestol, a delavci so podirali „sveta vrata“. Penitencijarji bazilike so potem z blagoslovljeno vodo umili prag in stebre „svetih vrat“. Papež je pokleknil — s križem v desni, svečo v levi — na pragu „svetih vrat“ in mej tem je zadonela zahvalna pesem. Za tem je on prvi vstopil v baziliko, a njemu so sledili kardinali in vabljeni gostje. V tem hipu so zadoneli vsi zvonovi Rima. Pred zlatim oltarjem Michel Angela je imel papež kratek nagovor o pomenu dovršene ceremonije, izpred glavnega oltarja pa je podelil navzočim slovesen blagoslov in popolen odpustek. Množica je navdušeno pozdravljala papeža. Papež je bil videti nekoliko utrujen in tudi glas mu je donel šibkeje. Papež se je umaknil v svoje prostore. Iz bazilike se je vsula ogromna množica. Pred cerkvijo je čakalo na stotine vozov. Zunaj cerkve so karabinjerji in policijski agenti skrbeli za red.

Kdaj se prične novo stoletje? Kolikor bolj se bliža novo leto, toliko večkrat se pojavlja vprašanje; kdaj prične novi vek? Ali leta 1900, ali leta 1901? Na prvi hip se zdi stvar jasna. K desetorici jabolk spada tudi deseto jabolko in k stoletju tudi leto 100, torej je leto 1900 še zadnji del 19-stoletja. Nekaterniki so res tega mnenja ter bodo začetek 20. veka obhajali še le 1. januarja 1901. Z zgodovinskega stališča pa ima stvar menda drugo lice. Karol Veliki je namreč leto 800. proglasil kakor začetek devetega stoletja in tako je odsihdob, z malimi izjemami, ostala navada, začenjati novi vek s tistim letom, v katerega številu se prvič pojavlja nova stotina. Rešitev se vrti okoli vprašanja, kdaj je bil rojen Kristus, od čegar rojstva smo začeli šteti novo dobo: ali v letu 1. ali pa v letu 0. Ako v letu prvem, kar je vsekako naravnejše, oziroma 8 dni pred začetkom 1. leta, potem spada leto 100. k prvemu, oziroma leto 1900. še k staremu devetnajstemu stoletju. Pa, kakor smo že omenili, zgodovinska navada je predrugačila položaj. Nemški zvezni svet je celo v javni seji sklenil, da je prihodnji prvi januar oficijelno smatrati začetkom 20. stoletja. In Nemški cesar Viljem II., ki ima, kakor opaža hudomušno „Agr. Tagblatt“, za to priliko gotovo pripravljenih zopet nekoliko svojih „slavnih“ govorov, noče čakati z njimi do leta 1901., ampak hoče presenetiti svet z umotvori svoje govorniške nadarjenosti že 1. januarja 1900. Niti na jutro novega leta noče počakati, ampak ukazal je, da mu pridejo

dostojanstveniki častitat baš — o polnoči. Ker bo na vsprejemu navzoča tudi cesarica, morajo se predstaviti o tej uri tudi dvorne dame in soproge diplomatov, kar jim menda ne bo posebno všeč. Tudi sv. oče je ukazal, da je začetek novega veka s polnočno službo božjo praznovati dne 1. januarja 1900, a da se ima ta svečanost ponoviti prihodnje leto za tiste, ki bodo še le s 1. januarjem 1901 obhajali zoro novega veka.

Pivovarna v Afriki. Na Kongu v Kinuenuzi ob Kongo železnici so ustanovili prvo afriško pivovarno tamošnji misijonarji. Pivo delajo iz surovega riža in nekoliko hmelja brez alkohola in sladkorja. Misijonarji izvrstno prodajajo po vsej Afriki to svoje pivo, ki je jako dobro in zdravo.

Car in carica prideta o priliki odkritja spomenika carju Aleksandru II., osvoboditelju Bolgarov, v Sredec.

Učitelji pri poštah. Mnogo učiteljev je sedaj po dovršenih ukih prestopalo k poštni službi. Sedaj pa so poštna ravnateljstva izdala naredbo, da se učitelji ne smejo več sprejemati v poštno službo, ker učiteljev primanjkuje na šolah.

Nesreča na morju. Parnik „Ariosto“ je dne 24. t. m. v jutro na potu iz Galvestone v Hamburg trčil ob obali severne Karoline na tla ter dobil luknjo. Kapitan in 8 mož se je rešilo, 21 mornarjev se je potopilo. Ko se je morje pomirilo, sta iz Norfolka hitela dva parnika na pomoč.

Poskušen umor. Marinič Josip, nadredar v Pazinu, doma pa iz Vedrijana star 54 let, je opravljal dne 24. t. m. po noči svojo službo v spremstvu dveh drugih redarjev. Ko se približajo stražarji cerkvi, v kateri se je vršila baš polnočna služba božja, skoči iz družbe mladih ljudij, stoječih blizu cerkve nekdo, potegne iz žepa samokres ter ga sproži nadredarju Mariniču v levo lice. Marinič se zgrudi na tla, ostala dva redarja sta pa prijela drznega napadalca. Prihiteli so drugi ljudje, vzdignili ranjenca ter ga prenesli domov. Poklicali so naglo občinskega zdravnika, ki je konstatiral, da je prodrla krogla skoz levo lice proti grlu. Drugi dan so prepeljali Mariniča v tržaško bolnico, da mu tam izvlečejo kroglo.

Dvorni gledališči na Dunaju ste prepovedali svojim članom nadaljna gostovanja.

Skladatelja Millöckerja je zadela kap.

Najnovejše vesti.

Kranjski deželni zbor se je sešel včeraj. Dež glavar Detela in baron Hein sta imela daljše nagovore. Prvi se je ob koncu stoletja spominjal zgodovinskih dogodkov ter koncem govora zaklical cesarju „Slava!“ Baron Hein je obljuboval, da bode vlada vedno rada podpirala posvetovanje dež. zbora. Potem se je dovolilo dež. odboru pobiranje deželnih naklad. Za pol leta je vlada še dovolila 30% doklado na žganje. Prihodnja seja se naznani poslancem posameznim potom. Župan Hribar je menda posredoval, da bi se vršile nadaljne seje v „Mestnem Domu“. Ozračje na starem strelišču se mu zdi zdravju škodljivo. Poslanci so si ogledali „Mestni Dom“, ki jim pa vsled svoje nepraktičnosti ni ugajal. Draga dvorana „Mestnega Doma“ ostane še nadalje prazna.

Občinske volitve v Vipavi so izpadle „ugodno“ za „Narodovo“ stranko, ki je zmagala v drugem in prvem razredu. V tretjem razredu je dobila katoliškonarodna stranka na stotine glasov, „Narodova“ samo — tri. O tej volitvi poroča sinoči „Slovenec“ mej brzojavi: V drugem razredu ima vsaka stranka po 17 glasov, pa komisija nam je protipostavno zavrgla en glas, zato smo takoj vložili pritožbo z opombo, da se radi nepostavnosti ne moremo vdeležiti nadaljne volitve.

„Mir“ — tednik. Glasilo koroških Slovencev, „Mir“, prične z novim letom izhajati kot tednik, t. j. vsak četrtek. „Mir“ stopa v XX. leto. Sprva je izhajal samo dvakrat na mesec, od 1. 1892. trikrat, a sedaj stori nov in važen korak naprej, postane tednik. List je za koroške Slovence jako velike važnosti. Želeti je za to, da najde

naročnikov in podpornikov tudi zunaj Koroške, ker se mu je boriti z mnogimi težavami. „Mir“ bode slej kakor prej hodil po poti, katero mu je odkazal njega ustanovitelj, monsignor Andrej Einspieler. Priporočamo „Mir“ rojakom, da si ga naročujejo ter s tem podpirajo edini slovenski list na Koroškem, a s tem tudi slovensko stvar ob meji.

Imenovan je računski praktikant Fr. Goritschnigg računskim asistentom pri tukajšnjem finančnem ravnateljstvu.

V deželno prizivno komisijo za odmerjenje osebnega dohodninskega davka so bili izvoljeni gg. Detela, Grasselli, Kalan, dr. Majaron in dr. Max pl. Wurzbach; kot namestniki: Božič, Luckmann in Rudesch.

H krasotni izdaji „Prešernovih poezij“. K naši zadnji oceni pripomnimo še, da smo dobili obvestilo, da je ilustrator krasotne izdaje — poljski žid. Kdor doslej še ni razumel ilustracij, jih bode po tem pojasnilu lažje umeval.

Proti konsumnim društvom nameravajo, kakor smo poročali, spodnještajarski trgovci sklicati protesten shod v Mariboru dne 15. prosinca 1900. Povabiti hočejo tudi vse državne in deželne poslance. „Domovina“ pravi o tem shodu: Ker bodo na tem shodu imeli prvo besedo nemški in nemčurski trgovci, zdi se nam ta korak zelo nepremišljen, ki bo celo narodnim trgovcem več škodoval, nego koristil.

„Südmark“ v Rogatcu. Dne 22. t. m. so si ustanovili tudi v Rogatcu podružnico društva „Südmark“.

Diplomo častnega občanstva so izročili zastopniki polhograške občine vodji, drž. in dež. poslancu g. Fr. Povšetu v priznanje zaslug, ki si jih je iztekel za ondotni vodovod.

„Gospodarsko zadrugo“ dobe v Šempasu. Seje češkega dež. zbora so se včeraj udeležili nemški poslanci. Wolf je razgrajal.

Dunaj, 29. decembra. „Wiener Zeitg.“ objavlja potrjeni zakon o uravnavi služabniških plač.

Bolcan, 30. decembra. Na deželnozborski dopolnilni volitvi za kmetske občine bolcanske je bil izvoljen krščanski socialista, župnik Ivan Steck.

Vojne v prihodnjem stoletju.

(Konec.)

Nič manj strašna, kakor vojna na suhem, ne bo vojna na morju. Velikanske ladije, ki se sedaj izdelujejo, bodo silno naglo uničevale mesta ob bregovih morja. Ne stanejo zastoj mnogo te ladije, so pač nekaj imenitnega. Nekdaj je jadernica stala malo manj kot 2 milijona gld., sedaj stane do 10 milijonov. Prej je imela velika jadernica 120 topičev s skupno težo 480 ton. Oklopnica je imela 32 topov s 690. tonami. Sedaj imajo oklopnice po 4 velike in 8 malih topov, a ti tehtajo 1150 ton. Zato so pa tudi kroglje težje, tako, da ena tehta po 30 klg. A to je še malo. Pri topovih oklopnice „Italia“ tehta kroglja 907 klg. in ima v premeru 43 cm. Na Angleškem so pa začeli izdelavati topove, pri katerih bo vsaka kroglja tehtala 3000 klg. V daljavi 19 kilometrov, to je tako daleč, kakor od Ljubljane do Holmca pri Kamniku, bo prevrtala taka kroglja 90 cm. debelo železno ploščo. Tak top je seveda drag; stane 200.000 gld. in en strel 2000 gld. Ker se more s takim topom le 93krat ustreliti in se top mora potem preliti, se vidi, da je to jako draga, ob enem pa strašna igrača.

Poleg teh velikanskih ladij so pa začeli zadnji čas tudi izdelavati jeklene križarice, male hitre ladije na sopar, oborožene z brzostrelnimi topovi. Tudi torpedovke se vedno bolj izpopolnujejo in prirediti skušajo podvodne čolne, katere bode mogoče sukati pod vodo. Ko se približa torpedovka oklopnici na 4000 metrov, zapodi se ji torpedo v bok, zleti v zrak in naenkrat pokrivajo veliko oklopnico morski valovi.

Kakor roparice bodo za časa vojne švigale križarice in torpedovke sem ter tja po morju. Nobena ladija, tudi trgovska ladija ne bode varna, ker bo prva skrb, nasprotniku pretrgati

zveze na morju. Zaradi tega bode trgovina veliko trpela. Nemški admiral Werner je rekel, da bi Nemčija, ako bi pričela vojno z Rusijo ob času, ko je po žitnicah že malo zaloge žita, čez nekoliko tednov morala prositi miru, čez nekoliko mesecev pa v slučaju, ako bi se sovražniku posrečilo, trgovskim ladijam preprečiti prevoz žita v Nemčijo. Ker bi bile prizadete vse evropske države, ako bi bila ustavljena prevoznja, sledila bi kot spremljevalka vojske lakota, in za njo hude bolezni.

Ladij imajo: Avstro Ogerska: 6 oklopnih, 3 križarice, 11 starih ladij za brambo obrežja, 16 torpednih parnikov in 65 torpednih čolnov; Nemčija: 8 oklopnih, 18 križaric, 22 starih obrežnih ladij, 19 torpednih parnikov in 109 torpednih čolnov; Italija: 6 oklopnih, 16 križaric, 13 starih obrežnih ladij, 19 torpednih parnikov in 146 torpednih čolnov; Francoska ima: 19 oklopnih, 34 križaric, 27 starih obrežnih ladij, 41 torpednih parnikov in 230 torpednih čolnov; Rusija ima: 21 oklopnih, 4 križarice, 29 starih obrežnih ladij, 17 torpednih parnikov in 181 torpednih čolnov.

Naročnikom, dopisnikom in somišljenikom:

srečno novo leto!

Uredništvo in upravništvo
„Slov. Lista“.

Javna zahvala „Slovenskemu Narodu“.

Podpisana se tem potom ob koncu prosvetljenega devetnajstega stoletja pristrčno zahvaljujeva za vse lazi in obrekovanja, s katerimi naju je v teku nekaj let iz prave krščanske ljubezni obsipal „Slov. Narod“.

V Cirknici in Dobrem polju dne 30. decembra 1899.

Francišek Jaklič in Anton Lavrenčič,
obadva „svedra“.

Srečno in veselo

novu letu

voščji svojim prečastitim naročnikom, znancem in prijateljem

Ivan Kregar,

102 (1-1)

pasar in ozebrar.

Vsem velecenjenim obiskovalcem
„Narodne kavarne“ v Ljubljani:

Zahvaljujem se tem potom kar najsrčneje na častitem obisku ter želim njim, kakor tudi vsem svojim prijateljem in znancem:

veselo novo leto,

proseč jih nadaljnje naklonjenosti.

Z vsem spoštovanjem

Fran Krapež

kavarnar.

Deželna lekarna „pri Mariji Pomagaj“

Ph. M. Milan Levstek

v Ljubljani

priporoča ob sedanjem času pristno sveže medicinalno 100 (1-1)

Dorsch ribje olje

najboljše kakovosti, prijetnega okusa, lahko prebavljivo.

I velika steklenica orig. 50 kr.

Velika zaloga vseh do sedaj preizkušenih zanesljivo svežih medicinskih

pharmaceutičnih izdelkov.

Razpošilja se z obratno pošto. — Pri večjih naročilih znaten popust.

Slovenski posestvi ob meji

na prodaj!

I V prijetnem kraju **Spodnje Štajerske** je na prodaj večje posestvo z novim mlinom in dobro obiskano gostilno. V kraju je pošta. Posestvo bi ob najmanjšem trudu dajalo lepe dohodka.

II. V štajerskem trgu je na prodaj pod zelo ugodnimi pogoji lepa nova hiša, ki je pripravna za kako prodajalnico. Tudi za posestnike je zelo pripravna, ker je poleg tudi nekaj zemljišča, obstoječega iz njiv, travnikov in gozda! — **Da ne prideta posestvi tujcem v roke, izposluje „Naša straža“ izredno nizko ceno.**

Prijave vsprejema „Naša straža“ v Ljubljani, ki daje tudi potrebna pojasnila.

99 (3-2) Načelstvo „Naše straže“.

Breobleke Najnižje cene. Največji izbor.

L. MIRSCH, lovarna dežnikov, Ljubljana, Mesni trg 15.

Skrbno izdelovanje

21 (-)

Gabr. Piccoli,

lekarnar „pri angelu“,

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani,

Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabil za cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljše sredstvo zoper želodčne in tudi mooge druge bolezni, se vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljivo tinkturo za želodec z 12 terimi steklenicami in jeden lonček Glicerine Crème.

S spoštovanjem Tomaz Dobek,

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 steklenic izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim vspehom.

20 (40) Jožef Ceruko, župnik, Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem Ivana Vidas, pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja, S. Domenica d' Albona, Istria

Lekarna Piccoli, Ljubljana,

čisto medicinalno ribje olje najboljše vrste,

katero se nikakor ne sme zamenjavati s slabo dišečim kmečkim ribjim oljem, po najnižji ceni, ker se je vsled velikega lova ugodno nakupil. 88 (10-6)

Steklenica do 1/4 kg. vsebine 40 kr., 10 steklenic 3 gld. 50 kr. Po pošti se pošilja proti poštnemu povzetju.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporoča: 55 (28)

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, ameriške plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstane, uhane, zapone, priklopke, gumbe za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina srebra. Prstane in uhane z dijamanti in briljanti. Specialitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Redka priložnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a

mizarski pohištveni obrt

v Ljubljani 73 (17)

na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo

v sakovrstnega likanega in politiranega

pohištva

Naročila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka priložnost za nakup pohištva.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisavec izdelujem zlasti cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike po vzorcih in lastnem načinu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Gorici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodichah, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Lemšniku.

Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (35)

pošta Domžale.

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne

vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah se dobiva v zalogi

Ivana Gorjupa
v Ljubljani

Telefon: št. 20. 97 (10-2)

